

MRF 2021.57

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 18. februar 2021, j.nr. 18/04784

Stadfæstet kommunes afgørelse om registrering af beskyttet sø efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, da søen ikke havde været af temporær karakter, dækkede et areal på mere end 100 m², og på tidspunktet for dens opfyldningen havde et for søer naturligt og karakteristisk dyre- og planteliv.

E anmodede i juni 2017 Faxe Kommune om at bekræfte, at kommunen havde annulleret registreringen af en beskyttet sø efter naturbeskyttelseslovens § 3 på E's ejendom og givet tilladelse til jordflytning, idet Landbrugsstyrelsen ved et kontrolbesøg havde observeret, at arealet var under opfyldning i strid med reglerne om krydsoverensstemmelse. Faxe Kommune traf herefter den 14. september 2017 afgørelse om, at den nedlagte sø på ejendommen opfyldte kriterierne for at være en beskyttet sø efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, på tidspunktet for dens nedlæggelse. Kommunen bemærkede, at der ikke tidligere var meddelt dispensation til at nedlægge søen, og at det ved en gennemgang af luftfotos var vurderet, at der havde ligget en sø med åbent vandspejl på arealet siden 1989. Ved kommunens besigtigelse af arealet var kun en lille del af søen tilbage, som havde karakteristiske vand- og sumplanter. Søen havde efter kommunens opfattelse haft et vandspejl, som dækkede mere end 100 m² og i tilknytning hertil en bredzone af ukendt størrelse, hvilket understøttedes af forekomsten af sumplanter. Afgørelsen blev påklaget af E, der bl.a. anførte, at der aldrig havde været en sø på det omhandlede areal, hvor der alene havde været temporære våde områder, der var tørret ud i sommerperioder. E afviste derfor, at der ikke havde udviklet sig et for søer naturligt dyre- og planteliv i tilknytning til arealet, da jorden havde været

landbrugsmæssigt dyrket, hvormed betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 3, ikke var opfyldte. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) bemærkede, at nævnet normalt tillægger luftfotos betydelig vægt, når der træffes afgørelse om, at et areal er omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3, hvis fotomaterialet på en overbevisende måde sandsynliggør, at der er tale om en beskyttet naturtype. På baggrund af de pågældende luftfotos, terrænopmålinger, oplysningerne om arealets jordbundsforhold samt den af kommunen observerede vegetation, lagde nævnet til grund, at det var overvejende sandsynligt, at der i lavningen generelt var vand. Nævnet afviste derfor, at søen havde været af temporær karakter. Nævnet fandt ud fra luftfotos ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af søens størrelse og lagde til grund, at den beskyttede sø dækkede et areal på mere end 100 m², idet beregning af arealet både omfatter udstrækningen af den sammenhængende åbne vandflade og tilstødende vådområde med vegetation. Nævnet fandt endvidere, at der i søen på tidspunktet for opfyldningen forekom et for søer naturligt og karakteristisk dyre- og planteliv med henvisning til søens alder, de observerede vand- og sumplanter og den generelle tilstedeværelse af vand i en længere årrække. Nævnet stadfæstede herefter kommunens afgørelse.

Kommentar: Det fremgår af afgørelsen, at sagen var foranlediget af en henvendelse fra Landbrugsstyrelsen, der under et kontrolbesøg havde meddelt, at overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 3 er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse (KO). Hermed sigtes til EU's forordning 1306/2013 om krydsoverensstemmelse, hvorefter overtrædelse af bl.a. bestemte EU-miljøregler medfører, at landmanden skal tilbagebetale landbrugsstøtte. Naturbeskyttelseslovens § 3 er ikke en EU-regel, men bestemmelsen er anført som KO-belagt i bekendtgørelse 2020/1861 om krydsoverensstemmelse pkt. 1.23. Hertil må anføres, at Landbrugsstyrelsen i 2010 har præciseret, at krydsoverensstemmelsesreglerne for overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 3 ikke gælder uden for Natura 2000-områder, medmindre § 3 området må anses for et levested for vilde fugle omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets art. 3. Se: <https://lbst.dk/nyheder/nyhed/nyhed/landbrugsstyrelsen-praeciserer-krydsoverensstemmelses-krav-til-naturbeskyttelse-uden-for-natura-2000/>. Da der er tale om tilbagebetaling af EU-støtte, er det alene overtrædelse af EU-regler, der kan udløse KO-sanktioner, hvorfor denne begrænsning af KO-sanktioner må tiltrædes, hvilket dog blev forbigået af i Landbrugsstyrelsens

MAD 2021.57

bemærkninger i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 3. marts 2020 i sag 19/07617. Det må i øvrigt bemærkes, at i det omfang søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 skal anses for en gennemførelse af fuglebeskyttelsesdirektivets art. 3, vil det være nødvendigt at supplere naturbeskyttelseslovens § 3 med en særlig beskyttelsesordning for at opfylde de krav, som stilles til medlemsstaterne for at opfylde fuglebeskyttelsesdirektivets art. 3, jf. senest sag C-473/19 (MRF 2021.35).

---

18. februar 2021
Sagsnr.: 18/04784 (510-01103)
Klagenr.: 1000409 (227768)
SMOR

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE i sag om registrering af beskyttet sø i Faxe Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, jf. § 78, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Faxe Kommunes afgørelse af 14. september 2017 om registrering af beskyttet sø på matr. nr. F1
, beliggende A1 , 4683 Rønnede.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 22. november 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer, der er repræsenteret ved konsulent.

Klager har navnlig anført, at

- der aldrig har været en sø på arealet, men alene temporære våde områder, der er tørret ud i sommerperioder, og
- der ikke har udviklet sig et for søer naturligt dyre- og planteliv i tilknytning til arealet, da jorden har været dyrket.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Det omhandlede areal ligger på matr. nr. F1 i Faxe Kommune på Sydsjælland.

Det fremgår af Danmarks Miljøportal,⁴ at der på arealet er registreret en beskyttet sø, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Det registrerede areal har en oval form og dækker 168 m². Terrænet i området er kuperet og skråner fra vest og syd ned mod den registrerede sø, der ligger i en lavning.⁵ Lavningen fremgår af høje og lave målebordsplade samt topografiske kort. Områdets jordbund er moræneler. Dog forekommer ferskvandstørv i forbindelse med lavningen. Området er præget af dyrkede landbrugsarealer.

Nærmeste Natura 2000-område ligger 4,7 km fra søen og der er ikke registreret forekomst af habitatdirektivets bilag IV-arter i forbindelse med lokaliteten. Der er registreret stor vandsalamander ca. 770 m nordvest for søen.

2.2 Den påklagede afgørelse

Faxe Kommune har den 14. september 2017 truffet afgørelse om, at en nedlagt sø på klagers matrikel opfyldte kriterierne for at være en beskyttet sø efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, på tidspunktet for dens nedlæggelse.

Det fremgår af afgørelsen, at klager den 26. juli 2017, efter et kontrolbesøg af Landbrugsstyrelsen, har anmodet Faxe Kommune om at bekræfte over for styrelsen, at klager har handlet i god tro, da han har fjernet en vejledende registreret beskyttet sø på matriklen. Ifølge klager har kommunen givet tilladelse til jordflytning og til at annullere registreringen af søen.

⁴ <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

⁵ Registreringen ligger i kote ca. 67 meter. Terrænet 100 meter syd og vest for registreringen ligger i kote ca. 76 meter.

I forbindelse med Landbrugsstyrelsens kontrolbesøg den 14. juni 2017, har styrelsen observeret, at arealet var under opfyldning i strid med reglerne om krydsoverensstemmelse.

Kommunen har den 5. september 2017 foretaget besigtigelse af arealet, hvor det blev konstateret, at der kun var en lille del af søen tilbage. Der blev ved besigtigelsen fundet karakteristiske vand- og sumpplanter som dunhammer, vejbred-skeblad, gul iris og nikkende brøndsel, samtidig med at tudse-siv var udbredt på den udyrkede jord. Klager forklarede under besigtigelsen, at et hoveddræn på arealet var blevet repareret, så det nu fungerer igen. Kommunen har hertil bemærket, at drænet ikke havde virket i en længere årrække og ikke tidligere havde været vedligeholdt af klager.

Faxe Kommune har ved en gennemgang af tilgængelige luftfotos vurderet, at der har ligget en sø med åbent vandspejl på arealet siden 1989. Søen har efter kommunens opfattelse haft et vandspejl, som dækker mere end 100 m² og i tilknytning hertil en bredzone af ukendt størrelse, hvilket understøttes af forekomsten af sumpplanter. Kommunen har videre anført, at en gennemgang af højdedata viser et lavtliggende område som dækker 1.000 m² i tilknytning til søen.

På baggrund af ovenstående har kommunen vurderet, at søen var beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, på tidspunktet for opfyldningen i 2017-2018.

Kommunen har ikke kendskab til, at der tidligere skulle være meddelt dispensation til at nedlægge søen, som anført af klager.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at der ikke har været en sø på det omhandlede areal, idet betingelserne, for at der er tale om en beskyttet sø i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3, ikke er opfyldte. Det er klagers opfattelse, at søen ikke har haft et naturligt dyre- og planteliv, idet jorden har været landbrugsmæssigt dyrket.

Arealet har alene haft temporære våde områder, som har været vådest i forårsmånederne og næsten tørlagt i tørre somre. Luftfotos fra forårsmånederne, som kommunen har henvist til, er ifølge klager ikke egnet til at vurdere arealet beskyttelsesstatus, da foråret er den vådeste periode.

Klager har videre anført, at pløjesporene, som ligeledes fremgår af luftfotos, løber tæt på det våde område, hvilket indikerer, at der faktisk ikke har været en egentlig sø. Ifølge klager vil en traktor ikke køre helt tæt på en sø, på grund af en risiko for at vælte ned i søen.

Klager har bestridt det af kommunen anførte om, at markdrænet ikke har virket i en længere årrække. Klager har hertil uddybet, at han blot har foretaget almindelig vedligeholdelse af drænet, da han i 2018 udskiftede et

ca. 60 m langt ler-rør, efter at der opstod problemer med oversvømmelser på et mindre areal på klagers ejendom. Klager har i den forbindelse bemærket, at hans drænrør ind mod naboen er blændet af cirka 1 m fra skellet.

2.4 Faxe Kommunes bemærkninger til klagen

Faxe Kommune har i bemærkninger af 29. november 2017 til klagen anført, at kommunen er enig med klager i, at der er dræn på arealet. Det er imidlertid kommunens vurdering, at drænet ikke har virket i en længere årrække, hvorfor en reparation af drænet vil kræve dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, da det kan medføre tilstandsændringer af søen. Kommunen har i forlængelse heraf vurderet, at der ikke kan gives dispensation til retablering af drænet på det foreliggende grundlag.

Faxe Kommune har fremhævet luftfotoet fra 1993, som viser vandhullet med en vandflade opmålt til 110 m² samt luftfotos fra 2010 og 2014, som viser det samme vandhul med en opmålt vandflade på 133 m². Kommunen har videre bemærket, at luftfotoet fra 2015 viser en mindre vandflade på 68 m², og at der af en højdemodel fra 2014-2015 fremgår en vandflade, der stemmer overens med den synlige vandflade på luftfotos. Ifølge kommunen er der et meget lavtliggende areal nord for og i tilknytning til vandhullet, der med stor sandsynlighed har været tilvokset i moseplanter. Kommunen har hertil oplyst, at der ved besigtigelsen er fundet gul iris på arealet, som næppe vil være at finde andre steder end i et vådt naturområde.

Faxe Kommune har den 6. februar 2019 supplerende anført, at klager under besigtigelse af arealet har oplyst, at han ikke erindrer at have vedligeholdt drænet på det udyrkede areal. Ifølge kommunen ændrer det ikke vurderingen af sagen, uanset om drænrøret har været ødelagt af ælde, indtrængende rødder eller fordi naboen har blændet røret af.

Kommunen har endeligt bemærket, at en højdemodel fra 2015 viser, at vandfladen ligger i kote 66,55 og markens terrænhøjde ligger en halv meter højere i kote 67,05.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m². Der skal være tale om søer, damme eller vandhuller, det vil sige vandområder, hvor der har udviklet sig et karakteristisk plante- og dyreliv i tilknytning til søen.

Bestemmelsen omfatter både naturligt forekommende søer og søer, vandhuller og damme, som helt eller delvis er blevet til ved menneskelig indsats. Det kan f.eks. være gadekær, møllesøer og andre opstemningsanlæg, færdigt udgravede grus-, ler-, tørve- og mergelgrave, vandingshuller, vildtdamme, andedamme og visse regnvandsbassiner m.v.

Til søarealet medregnes både udstrækningen af den sammenhængende åbne vandflade og det tilstødende vådområde med en vegetation bestående af vand- og sumpplanter subsidiært det tilstødende område, der er uden landvegetation på grund af temporær vanddækning dvs. temporær udtørret søbund.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at nævnet normalt tillægger luftfotos betydelig vægt, således at der træffes afgørelse om, at et areal er omfattet af beskyttelsen, hvis fotomaterialet på en overbevisende måde sandsynliggør, at der er tale om en beskyttet naturtype.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af bl.a. en gennemgang af tilgængelige luftfotos for området for perioden 1993 til 2017, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Faxe Kommunes vurdering af, at det omhandlede areal var en beskyttet sø, da der skete opfyldning af arealet i 2017-2018.

Nævnet har herved lagt vægt på, at det omhandlede areal ligger i en naturlig terrænlavning, som fra 1993 og frem til opfyldningen i 2017-2018 har fremstået som en del af et udyrket og uudnyttet naturareal. På luftfotos fra 1999, 2010, 2013 og 2016 ses arealet som vanddækket og delvist lysåbent, ligesom det på luftfoto fra 2018 ses ændret ved jordopfyldning. Nævnet har videre lagt vægt på, at der ved kommunens besigtigelse af arealet er fundet karakteristiske vand- og sumpplanter, bl.a. dunhammer, vejbredskeblad, gul iris, nikkende brøndsel og tudse-siv. Ud fra de pågældende luftfotos, terrænopmålinger, oplysningerne om arealets jordbundsforhold samt den af kommunen observerede vegetation, vurderer nævnet, at det er overvejende sandsynligt, at der i lavningen generelt var vand, og at søen derfor ikke har været af temporær karakter.

I forhold til søens størrelse finder nævnet ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering ud fra luftfotos af, at den beskyttede sø dækker et areal på mere end 100 m². Nævnet skal dertil bemærke, at der ved beregning af arealet indgår både udstrækningen af den sammenhængende åbne vandflade og tilstødende vådområde med vegetation.

Endeligt finder nævnet på baggrund af søens alder, de observerede vand- og sumpplanter og den generelle tilstedeværelse af vand i en længere årrække, at der i søen på tidspunktet for opfyldningen forekom et for søer naturligt og karakteristisk dyre- og planteliv.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Faxe Kommunes afgørelse af 14. september 2017 om registrering af beskyttet sø på matr. nr. F1
, beliggende A1 , 4683 Rønnede.